

чужди страни, които продължавали да прѣписватъ най-необходимитѣ черковни книги; но тѣ достигнали да пишятъ тѣй безграмотно, щото нищо свѣсно не може да се извади днесъ отъ тѣхъ. Появението на печатанитѣ черковни книги, по изнапрѣдъ изъ Венеция по-сетнѣ изъ Руссия, — първитѣ подъ сръбска рецензия, а послѣднитѣ подъ русска, — съвършено сбили съ тѣлкъ нашитѣ невѣжи прѣписовачи, които прѣстанаха вече да се водятъ и управятъ по старитѣ рѣкописи, а повлекли се съвършено по печатанитѣ, които не бѣхъ вече чисто бѣлгарски.

Въ миналото столѣтие, печатанитѣ въ Руссия черковни книги попълнили вече навредъ по Бѣлгария, рѣкописнитѣ съвършено изгѣзли отъ употребение: бѣлгарскитѣ звукове се изгубили съвѣмъ отъ азбуката, а останали само въ устата на безкнижнитѣ бѣлгари. Въ първата и втората половина на миналото столѣтие се срѣщатъ нѣкои рѣкописи по новитѣ вече книжовенъ бѣлгарски язикъ ужъ. На първо мѣсто между тѣзи рѣкописи нека туримъ бѣлгарската История на отца Паисия, като по-извѣстна; макаръ че се срѣщатъ и други, още по-стари рѣкописни книги, наричани дамаскини, — събрание на жития отъ светиитѣ и други сказания и поучения. Отецъ Паисиевата История, бѣлгарска наистина и по бѣлгарски ужъ писана, въ отношение на язика не беше освѣнъ смѣсца на бѣлгарски съ славянски, или, по-добрѣ, съ руски; тя беше образецъ на онзи макаронически язикъ, нареченъ Славянобѣлгарский, който се пишеше съ рускитѣ букви и по руско произношение. Дамаскинитѣ се виждаха да се придържатъ по-близу до народниятъ язикъ, ако и да бѣше азбуката имъ оклопана и недостаточна. Въ първата на пр. се пишеше и четеше: мужъ, рука, болгаринъ, крестъ, а въ дамаскинитѣ: мѣжъ, рака, бѣлгаринъ, крѣстъ и кристъ. Членовѣтѣ, отличителната тая чѣрта на новий бѣлгарский язикъ, се отбѣгвахъ у отца Паисия, когато у дамаскинитѣ се виждахъ на мѣстото си. Тѣзи двѣ направления въ писанѣто на ново-бѣлгарский язикъ, станали отъ самото начало, като